

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 984/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen lastensuojelun roolista radikalisoitumisen yhteydessä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Minna Reijosen /ps näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 984/2020 vp:

Kuinka hallitus aikoo puuttua lastensuojelullisesti toimintaan, jossa lapset kotonaan altistuvat terroristijärjestön propagandavideoille ja aseita käytetään lapsien leluina?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Lapsille kuuluvat samat perus- ja ihmisoikeudet kuin aikuisillekin.

Lastensuojelulain tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Lapsen vanhemmilla ja muilla huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen hyvinvoinnista. Lapsen vanhemman ja muun huoltajan tulee turvata lapselle tasapainoinen kehitys ja hyvinvointi siten kuin lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetussa laissa säädetään. Lastensuojelun on tuettava vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa järjestämällä tarvittavia palveluja ja tukitoimia.

Lastensuojelulain 40 §:n mukainen huostaanotto ja sijaishuollon järjestäminen ovat lastensuojelun viimesijainen keino turvata lapsen oikeuksia silloin, kun avohuollon toimet eivät olisi lapsen edun mukaisen huolenpidon toteuttamiseksi sopivia tai mahdollisia tai, jos ne ovat osoittautuneet riittämättömiksi. Huostaanotto tarkoittaa aina puuttumista perheen autonomiaan ja lapsen oikeuteen elää vanhempiensa kanssa. Lain mukaan, silloin, kun puutteet lapsen huolenpidossa tai muut kasvuolosuhteet uhkaavat vakavasti vaarantaa lapsen terveyttä tai kehitystä, lapsi on otettava huostaan ja hänelle on järjestettävä sijaishuolto.

Huostaanottoa ja sijaishuoltoa edeltää aina huolellinen ja yksilöllinen lapsen tilanteen selvittäminen. Lastensuojelun ammattilaisten tulee tässä yhteydessä arvioida, ovatko lapsen kasvuolosuhteet sellaiset, jotka vakavasti vaarantavat lapsen terveyttä ja kehitystä. Mikäli lapsi on välittömässä vaarassa, hänet on sijoitettava kiireellisesti siten kuin lastensuojelulaissa säädetään.

YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen mukaan lasta on suojeltava kaikelta väkivallalta, välinpitämättömältä kohtelulta ja hyväksikäytöltä. Lasten ja nuorten hyvinvointi ja turvallisuus ovat yhteiskunnassa erittäin tärkeitä ja lapsen oikeuksia on kunnioitettava.

Lasten oikeuksien turvaamisessa tärkeä asema on myös ehkäisevällä lastensuojelulla. Ehkäisevää lastensuojelua järjestetään silloin, kun lapsi tai perhe ei ole lastensuojelun asiakkaana. Neuvola,

varhaiskasvatus ja koulu ovat tässä keskeisessä roolissa. On tärkeää, että lapsi on näiden instituutioiden ja universaalien palveluiden piirissä, joiden tehtävä on tukea ja edistää lapsen kasvua ja yksilöllistä kehitystä ja sosiaalista kiinnittymistä lähiyhteisöihin ja yhteiskuntaan. Näillä toimijoilla on myös keskeinen tehtävä tunnistaa ja ilmoittaa lastensuojelulle, jos lapsen kasvuolosuhteet vaikuttavat vaarantavan lapsen kasvun ja kehityksen.

Erityisen haavoittuvassa asemassa olevien uhrien auttamiseksi parannetaan hallitusohjelman mukaisesti matalan kynnyksen ilmoitusmahdollisuuksia ja vahvistetaan viranomaiskäytäntöjä. Tätä toteutetaan muun muassa kansallisen ja monialaisen Väkipollaton lapsuus -toimenpideohjelman ja sitä koskevan parhaillaan valmistelussa olevan toteuttamissuunnitelman avulla vuosina 2020–2025. Barnahus-hanke tekee monialaisesti työtä seksuaalista hyväksikäyttöä ja eri tavoin väkivaltaa kokeneiden lasten auttamiseksi. Hankkeessa sosiaali- ja terveystoimen ammattilaiset toimivat sekä alueellisesti että kansallisesti koordinoitusti yhdessä poliisin ja syyttäjän kanssa.

Helsingissä 22.1.2021

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru